

Pfv.II.21.855/2011/3.

A Kúria a felperesnek az alperes ellen házasság felbontása és járulékai iránt a Pécsi Városi Bíróságon 8.P.21.594/2010.számon megindított és a Baranya Megyei Bíróság 3.Pf.20.513/2011/4. számú ítéletével elbírált ügyében az említett számú jogerős határozat ellen a felperes részéről 31. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a felperest terhelő gyermektartásdíj fizetés kezdő időpontjának megváltoztatására irányuló felülvizsgálati kérelmet hivatalból elutasítja.

Egyebekben a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak, külön felhívásra 14.400 (tizennégyezer-négyszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

A peres felek 2001. május 12-én kötött házasságából 2001. október 9-én született D. B. utónevű gyermekük.

A felek az együttélést a közös tulajdonukat képező P, L. utca szám alatti ingatlanban folytatták.

2008. elején a felperes Tn kapott állást, emiatt február 15-én oda költözött. Ekkor még arról volt szó, hogy az alperes és a közös gyermek követik őt, azonban erre nem került sor. A házassági életközösség 2009. tavaszán végleg megszűnt.

A felperes 2008. február 18-án létesített munkaviszonyt az A. A. Kft-nél. A keresetlevél benyújtását megelőzően, 2009. április 1-je és augusztus 31. között a havi átlagos keresete nettó 271.482 forint volt. 2009. szeptemberétől kezdődően a munkáltató belgiumi telephelyén dolgozik, azóta euróban kapja a fizetését, ami átlagosan havi nettó 472.000-490.000 forintnak felel meg.

Az alperes nettó jövedelme ugyanakkor 2009. április 1. és 2010. március 31. között havi nettó 68.595 forintot tett ki. 2010. tavaszától 2011. januárjáig munkanélküli volt, 2011. január 10-én létesített újra munkaviszonyt, a havi nettó fizetése 143.000 forint.

A peres felek gyermeke általános iskolai tanuló. Az elsőfokú

bíróság megállapítása szerint szükségleteinek fedezéséül havonta hozzávetőlegesen 55-60.000 forint szükséges.

A felperes 2010. májusától havi 50.000 forintot fizet az alperes részére gyermektartásdíj címén, emellett az alperes egyedülállónként havi 13.700 forint családi pótlékban részesül.

Az eljárás során a peres felek bírói egyezséget kötöttek a kiskorú gyermek alperesnél történő elhelyezésről és az apa és gyermek közötti kapcsolattartásról.

A felperes keresetében kérte a házasság felbontását. Havi 40.000 forint határozott összegű gyermektartásdíj megállapítását vállalta.

Az alperes ellenkérelmében maga is kérte a házasság felbontását, a gyermektartásdíj igényét havi 90.000 forintban határozta meg.

Az elsőfokú bíróság a felek házasságát felbontotta. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek a D. B. utónevű gyermeke tartása fejében 2010. május 1-től kezdődően havi 50.000 forint, határozott összegű gyermektartásdíjat.

A bizonyítási eljárás lefolytatását követően az elsőfokú bíróság - figyelemmel a felperes kiemelkedően magas, a magyarországi munkabérektől jelentős mértékben eltérő alapfizetésére - a gyermektartásdíjat határozott összegben, elsősorban a gyermek tényleges szükségleteihez igazodóan állapította meg, amit az alperes a 10. sorszámú beadványában, illetve annak mellékleteivel, számlákkal, nyugtákkal, egyéb iratokkal igazolt. E szerint 2010. június 1-je és december 31. között átlagosan havi 40.386 forint kiadása keletkezett a felek közös gyermeke szükségleteinek kielégítése körében.

Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a Csjt. vonatkozó rendelkezése szerint a gyermek szükségletei körében az alapszükségleteket kell biztosítani. Ezek a lakhatás, az ételmezés, a ruházkodás, a gyógykezelés, az oktatás, az egészséges és kulturált szabadidő eltöltése, a sportolás lehetnek. Az alapszükségletek különbözőek, a gyermek korától, egészségi állapotától, illetve neveltetéséből és egyéb, egyéni körülményeiből adódóan. E szükségleteket a szülők teljesítőképességéhez igazodóan kell kielégíteni.

Az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a gyermekkel kapcsolatosan az alperes által igazolt költségeken kívül további, havonta rendszeresen felmerülő kiadások is felmerülnek, ilyenek a beiskolázás költségei havi bontásban, az osztálypénz, buszbérlet, úszás, sport, kulturális és egyéb kiadások, így a rá eső lakásfenntartási költségek is. Ezért - mérlegelési jogkörében - úgy ítélte meg, hogy a perbeli gyermek szükségletei átlagosan havi 55-

60.000 forintban számolhatóak el.

Tekintettel arra, hogy a vizsgált időszakban a felperes mintegy 472.000-490.000 forint nettó jövedelemmel, az alperes pedig csak 68.595 forint nettó jövedelemmel rendelkezett, ebből megállapíthatóan a felperes közel hétszer akkora jövedelemmel bír, mint az alperes. Ezért elvárható tőle, hogy a gyermek szükségleteinek kielégítéséhez is ennek megfelelően, az alperesnél hatszor-hétszer magasabb összeggel járuljon hozzá, figyelemmel arra is, hogy a gyermeket saját háztartásában gondozó szülőnek a gyermek tényleges ellátásával, gondozásával, taníttatásával kapcsolatban forintban ki nem fejezhető költségei, illetve munkaidő és munkaerő ráfordítása is jelentkezik.

Ezért az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a felperes által eddig önként teljesített gyermektartásdíj, azaz a havi 50.000 forint a megfelelő és méltányos összeg a gyermek tartására, figyelembe véve a tényleges szükségleteit.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, melyben a tartásdíj összegének havi 70.000 forintra történő felemelését kérte.

A másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatva az elsőfokú ítéletben írt időponttól kezdődően a felperes által fizetendő gyermektartásdíj mértékét 70.000 forintra felemelte. Megállapította, hogy a felperesnek 2010. május 1. és 2011. május 31. között 260.000 forint gyermektartásdíj hátraléka keletkezett, melyet 15 nap alatt köteles az alperesnek megfizetni.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az ítéleti tényállást helyesen állapította meg, amit a másodfokú bíróság is elfogadott ítélezése alapjául. Az elsőfokú bíróság túlnyomó részt helyes jogszabályokat hívott fel a fellebbezéssel érintett körben, melyet ugyanakkor a másodfokú bíróság a gyermektartásdíj fizetési kötelezettség jogalapjára vonatkozóan kiegészített a Csjt. 61. § (2) bekezdésének a felhívásával is. Az elsőfokú bíróság által megállapított tartásdíj mértékével azonban a másodfokú bíróság nem értett teljes mértékben egyet, az elsőfokú bíróság ugyanis nem vette teljes körűen számba azokat a körülményeket, amelyek ilyen esetben irányadóak.

A gyermektartásdíj meghatározása során a bíróság elsődleges feladata a gyermek szükséglete és a szülők jövedelmi viszonyai közötti helyes arány meghatározása, a Csjt. 69/C. § rendelkezéseinek megfelelően.

Jelen esetben a felperes 490.000 forintnak megfelelő kiemelkedő jövedelemmel rendelkezik, mely magasabb összegű tartást is lehetővé

tesz, ehhez a teljesítőképesége megvan, figyelemmel arra is, hogy a felperesnek másról gondoskodnia nem kell, egyéb jelentős anyagi kötelezettségvállalás nem terheli, új családot nem alapított. Mindezekre figyelemmel a gyermek tartásához a lehetőségei szerint köteles hozzájárulni, ami az adott esetben a szükségletek magasabb szintű kielégítését teszi lehetővé.

A másodfokú bíróság megítélése szerint ezért 70.000 forint az az összeg, amely a gyermek tényleges szükségleteit nem haladja meg és a kötelezett vagyoni viszonyaival is arányban áll, ezért ennek megfelelően változtatta meg az elsőfokú bíróság ítéletét a felperes által az alperesnek megfizetendő gyermektartásdíj mértékére vonatkozóan.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben annak megváltoztatását kérte oly módon, hogy csak 2010. szeptember 29-től kezdődően legyen köteles megfizetni havi 50.000 forint, határozott összegű gyermektartásdíjat. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Csjt. 69/C. §-ának rendelkezéseit, a gyermektartásdíj fizetési kötelezettség kezdő időpontjának vonatkozásában pedig a Pp. 3. §-ának (2) bekezdését és a 215. §-át.

A felülvizsgálati kérelem értelmében a felperes 2010. március 31-én nyújtott be keresetlevelet az alperessel kötött házasságának felbontása iránt. Az alperes azonban csak a 2010. szeptember 29-i tárgyaláson nyilatkozott először érdemben arról, hogy vele szemben gyermektartásdíj iránti igényt kíván érvényesíteni, amit 90.000 forintban határozott meg, azzal, hogy ezen igényét a gyermek tényleges szükségleteire figyelemmel a későbbiekben még esetlegesen módosítani fogja. Erre azonban nem került sor. A felperes szerint a perben eljáró bíróságok jogszabályt sértettek, amikor a gyermektartásdíj fizetési kötelezettség kezdő időpontját 2010. május 1-jével határozták meg, ugyanis az alperes a 2010. szeptember 29-i tárgyaláson a tartásdíj igényének visszamenőleges érvényesítéséről nem nyilatkozott. Ezért a felperes szerint a gyermektartásdíj fizetés kezdő időpontja nem lehet korábbi, mint a 2010. szeptember 29-i dátum. Az ezzel ellentétes bírói döntés sérti a kérelemhez kötöttség alapelvét.

Az ügy érdemét tekintve a felülvizsgálati kérelem szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a tényállást és abból helyes jogi következtetést vont le, amikor a gyermektartásdíj mértékét a gyermek tényleges szükségleteihez igazodóan állapította meg.

A perben az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy D. B. eltartása milyen kiadásokkal jár, melyek az igazolható szükségletei. E kötelezettségének az alperes azonban csak részben tett eleget, havi 40.386 forint kiadást tudott igazolni, melynek

alapján az elsőfokú bíróság - mérlegelési jogkörében - a gyermek havi szükségleteit 55.000-60.000 forintban jelölte meg. Ehhez mérten az elsőfokú bíróság által meghatározott 50.000 forint gyermektartásdíj nem jelenti a szükségletek szűkös mértékű kielégítését.

A fentiekkel szemben a másodfokú bíróság a gyermek indokolt szükségleteit havi 70.000 forintban határozta meg. A felperes szerint ugyanakkor ez az összeg nem a gyermek indokolt szükségleteihez, hanem kizárólag a felperes teljesítőképességéhez igazodott és ezzel a másodfokú bíróság megsértette a Csjt. 69/C. §-ában foglaltakat, ami a gyermektartásdíj meghatározásához komplex vizsgálatot ír elő, melynek a gyermek tényleges szükségleteire, mindkét szülő jövedelmi és vagyoni viszonyaira és a gyermek saját jövedelmére egyaránt ki kell terjednie.

Ezzel összefüggésben a bíróságnak arra is tekintettel kellett volna lennie, hogy jelen esetben a gyermektartásdíj fizetésére kötelezett felperes külföldön végez munkát, ilyenkor pedig - a Legfelsőbb Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint is - nem lehet a gyermek szükségleteit és a szülők jövedelmi viszonyait arányban tartani. A tartásdíj mértékét alapvetően a gyermek korának megfelelő szükségletek alapulvételével kell meghatározni.

Az alperes a felülvizsgálati kérelemmel szemben ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

1. A felperes felülvizsgálati kérelmében sérelmezte a tartásdíj fizetési kötelezettségének kezdő időpontját, tehát azt, hogy a jogerős ítélet értelmében 2010. május 1-től kezdődően köteles tartásdíjat fizetni, noha az alperes a gyermektartásdíjra vonatkozó viszontkeresetét csak 2010. szeptember 29-én terjesztette elő.

A peres iratokból megállapíthatóan a felperes tartásdíj fizetési kötelezettségének kezdő időpontját az elsőfokú bíróság ítélete határozta meg 2010. május 1-jében - amit a másodfokú bíróság az ítéletével helybenhagyott - és ez ellen az ítéleti rendelkezés ellen a felperes nem fellebbezett.

A Pp. 271. § (1) bekezdésének b) pontja szerint nincs helye felülvizsgálatnak, ha a fél a fellebbezési jogával nem élt és a másik fél fellebbezése alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Erre tekintettel a Kúria a felperest terhelő gyermektartásdíj fizetés kezdő időpontjának megváltoztatására irányuló felülvizsgálati kérelmet a Pp. 273. §-a (2) bekezdésének a) pontja alapján érdemi vizsgálat nélkül, hivatalból elutasította.

Megjegyzendő ugyanakkor, hogy az alperes már a 2010. május 12-i tárgyaláson úgy nyilatkozott, hogy gyermektartásdíjat kér a felperes jövedelmének 20%-a erejéig, melynek pontos mértékét a felperesi kereset ismeretének hiányában megjelölni még nem tudja.

2. A gyermektartásdíj fizetésére, annak mértékére vonatkozóan a Csjt. 69/A. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a szülő a saját szükséges tartásának rovására is köteles megosztani kiskorú gyermekével azt, ami a közös eltartásukra rendelkezésre áll. A Csjt. 69/C. §-ának (1) bekezdése szerint a tartásdíj összegét gyermekenként általában a kötelezett átlagos jövedelmének 15-25%-ában kel megállapítani. Ennek során figyelemmel kell lenni: a) a gyermek tényleges szükségleteire, b) mindkét szülő jövedelmi és vagyoni viszonyaira, c) a szülők háztartásában eltartott más - saját, illetőleg mostoha - gyermekekre, d) a gyermek saját jövedelmére is.

A külföldön tartósan munkát végző kötelezettre vonatkozóan a 4/1987.(VI.14.) IM rendelet 10. §-ának (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ilyen esetben a tartásdíj alapja a kötelezett belföldi munkaviszonyára megállapított munkabér és juttatás. Ez a rendelkezés azonban napjainkban már meghaladottá vált, alkalmazása a gyermek érdekeinek sérelméhez vezetne. Az ítélkezési gyakorlat értelmében ilyen esetben a gyermek korának megfelelő szükségletek alapulvételével kell meghatározni a tartásdíj mértékét, különösen, ha a külföldön élő kötelezett jövedelme a magyarországi átlagkeresetet lényegesen meghaladja (BH 2003/3/117.).

A szükséges tartás nem jelent szűkös tartást, nem korlátozódhat a jogosult létminimumának szintjére. A gyermek szükségletei körében a megfelelő életvitelt kell biztosítani számára, különösen abban az esetben, ha ezt a szülő jövedelmi viszonyai a megélhetési költségeinek korlátozása nélkül lehetővé teszik. Életszerű az alperes azon perbeli előadása, hogy magasabb összegű tartásdíj fizetése esetén a gyermekének nívósabb ellátását, emeltebb szintű oktatást, neveltetését tudná biztosítani.

A másodfokú bíróság a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően - mérlegelési jogkörében - a peradatok alapján okszerűen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes megfelelő jövedelemmel rendelkezik ahhoz, hogy a jogerős ítélet szerinti mértékű gyermektartásdíjat megfizesse, ami ugyanakkor - figyelemmel az alperes alacsony jövedelmére - nem olyan mértékű, hogy a gyermekkel kapcsolatban esetleges luxus igények teljesítését tenné lehetővé. Maga a felperes is 60.000 forint megfizetésére vonatkozó egyezségi ajánlatot tett az alperesnek a 2010. szeptember 29-i tárgyaláson. Ehhez képest a másodfokú bíróság által meghatározott 70.000 forint nem eltúlzott mértékű, a lassan kamaszkorba lépő D. B. indokolt,

átlagos szintű szükségleteinek kielégítésére szükséges és egyben elégséges is. Ezért nem az alperes által eredetileg igényelt 90.000 forintban határozta meg a másodfokú bíróság a felperes tartásdíj fizetési kötelezettségét, mely egyébként még mindig nem érné el a felperes havi nettó jövedelmének 20%-át.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A feljegyzett illeték viselésére vonatkozó rendelkezés a Pp. 85/A. §-án, illetve a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 3. §-án, 13. §-ának (2) bekezdésén, valamint a 15. § (3) bekezdésén alapul.

Budapest, 2012. március 20.

a tanács elnöke, előadó bíró, bíró.

A kiadmány hitelül: tisztviselő